

**Pārskats
par veiktajām darbībām bakalaura studiju programmas
“Sociālais darbs” pilnveidei 2017./2018. akadēmiskajā gadā**

1. 2017./2018. ak. g. anketēšanas rezultātu analīze.

Pārskata periodā studējošie piedalījās divās RSU centralizētās aptaujās un Labklājības un sociāla darba katedras organizētā fokusgrupas diskusijā.

Kopējā anketu aizpildījuma statistika

Katedras realizēto studiju programmu studējošo skaits, studiju kursu skaits studiju programmās, aptaujāto studentu skaits:

- studiju kursu skaits, ko nodrošina labklājības un sociālā darba katedra: 67;
- docētāju skaits: 37;
- studējošo skaits: 61.

Aptaujā par studiju kursiem anketas vidēji aizpildīja:

- BA PL studējošie – rudens semestrī 27 %, pavasara semestrī 33 %;
- BA NL studējošie – rudens semestrī 16 %, pavasara semestrī 21 %.

Lai gūtu dziļāku priekšstatu par sociālā darba studiju kvalitātes aspektiem, papildus tika organizēta fokusgrupas diskusija (2018. gada 25. aprīlī) ar studējošiem. Fokusgrupā piedalījās 11 studenti no 2. un 3. kursa. Fokusgrupā tika pārrunāti jautājumi:

- studenta izjūtas, uzsākot studijas 1. kursā;
- studenta izjūtas (3.) 4. kursā;
- docētāja portrets;
- studiju procesa organizācija;
- studiju saturs;
- iegūtās zināšanas un prasmes apgūstot studiju programmu;
- studentu integrācija ar katedru un docētājiem;
- studiju satura un studiju procesa pilnveidošana.

No studējošo aptaujām var secināt:

- 1) studējošo aktivitāte piedalīties aptaujās salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem nav būtiski samazinājusies vai palielinājusies;
- 2) ir uzlabojušies vērtējumi vairākos studijuursos, tostarp medicīnas pamatzināšanuursos;
- 3) nav ļoti zemi vai ļoti augsti novērtējumi attiecībā pret docētājiem;
- 4) pastāv atšķirības starp pilna laika un nepilna laika studējošajiem vērtējumos par vienu un to pašu studiju kursu. Nepilna laika studējošie sniedz salīdzinoši pozitīvāku novērtējumu. Tas varētu būt izskaidrojams ar to, ka nepilna laika studējošie ir ar lielāku dzīves pieredzi un spēj labāk sasaistīt teoriju ar praksi.
- 5) studējošie priekšroku dod klātienē nodarbībām, nevis videolekcijām (*..jo vienmēr var precizēt to, kas nav saprotams, kā arī diskutēt par noteiktu tēmu ar kursa*

biedriem; var uzdot sev interesējošos jautājumus, iepazīties ar docētāju; Traucējamas, ka klātienē lekciju vietā mums bija arī videolekcijas). Iebildumus pret videolekcijām bija izteikuši studējošie, kuri paši maksā par studijām;

- 6) studējošie ļoti pozitīvi novērtē studiju kursus, kuros tika pastiprināti ieviestas nodarbības ar institūciju apmeklējumiem;
- 7) studējošo aptauju un fokusgrupas rezultāti parāda, ka studējošie spēj sasniegt studiju programmā izvirzītos sasniedzamos rezultātus: zināšanas, prasmes un kompetenci atbilstoši sociālā darbinieka profesijas standartam. Tomēr atzīmējams, ka ir nepieciešams turpināt darbu pie profesionālo *prasmju apguves metožu pilnveidošanas* studiju kuros.

Aptauju rezultāti tika apspriesti Kvalitātes padomes sēdē ar studējošo piedalīšanos.

Ar studējošu viedokļiem par studiju procesu studiju programmās iesaistītie mācībspēki, docētāji tika iepazīstināti katedras sēdē 2018./2019. mācību gada sākumā

2. Studiju programmas, tajā ietilpstošo studiju kursu rezultātu un standartu savstarpējās atbilstības analīzes (kartēšanas) būtiskākie rezultāti.

Bakalaura studiju programma “Sociālais darbs” atbilst Noteikumiem par Latvijas izglītības klasifikāciju (MK noteikumi Nr. 322) Studiju ilgums pilna laika studijās ir četri gadi, pēc studiju programmas apguves, tiek iegūts bakalaura grāds un 5. līmeņa kvalifikācija *sociālais darbinieks*.

Studiju programmas saturs tika izstrādāts, balstoties uz 2010. gada Sociālā darbinieka profesija standartu, kurš uz pašreizējo brīdi zaudējis juridisko spēku. Sakarā ar nepieciešamību atjaunot profesionālo standart, pārskata periodā Labklājības un sociālā darba katedrā tika izstrādāts sociālā darbinieka profesijas standarta projekta priekšlikums un prezentēts Sociālā darba speciālistu koordinācijas padomē Labklājības ministrijā.

Studiju programmas satura pilnveidošanā ir ņemti vērā studējošo priekšlikumi, valsts pārbaudījumu rezultāti, nozarē strādājošo absolventu priekšlikumi, kā arī studiju kvalitātes padomes ieteikumi.

Studiju programmā iekļauto studiju kursu (StK) rezultāti ir saistīti ar studiju programmas rezultātiem.

StK apgūvē tiek ievērota pakāpenība un pēctecība. Kartēšanas rezultātā ir precizēti studiju programmas mērķi, precizēti un ieviesti jauni studiju kursi (skat. 4. punktu).

3. Studiju programmas SVID analīze.

Iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas	
Stiprās puses • RSU reputācija un sociālā darba studiju programmu atpazīstamība. • Labi nodrošināta intelektuālā un materiāli tehniskā bāze studiju programmu kvalitatīvai realizēšanai un studējošo sasniegumu stimulēšanai un novērtēšanai. • Ir potenciālo studējošo interese par Sociālā darba studiju programmām RSU (pozitīva uzņemšanas statistika 2018./20219. Mācību gadā) • Sociālie darbinieki ar 2. līmeņa profesionālo augstāko izglītību ir pieprasīti darba tirgū. • RSU absolventi ir atpazīti un nodarbināti darba tirgū sociālās labklājības / sociālo pakalpojumu nozarē.	Vājās puses • Studiju programmu un kursu līmenī ir attīstāma ciešāka starpnozaru saikne starp sociālā darba virzienu un studiju ietvaros saistītiem citiem studiju virzieniem. • Visai zema interese par zinātniski pētnieciskajām aktivitātēm. • Nepilna laika studējošie visbiežāk ir arī strādājošie sociālā darba nozarē. Laika trūkuma vai citu apstākļu dēļ studējošie ne vienmēr spēj veiksmīgi savienot studijas ar darbu, tādēļ studējošie nereti izšķiras par studiju pārtraukšanu, izstājoties vai ņemot akadēmisko atvaļinājumu. Kā galvenie iemesli tiek minēti ģimenes apstākļi, sociālie apstākļi, kā arī finansiālās grūtības. • Nepilna laika studijās ir studējošie no dažādiem

• Docētāji ir sociālā darba nozarē strādājošie un ir iesaistīti sociālā darba nozares attīstības jautājumu risināšanā. • Ir apmaksāts prakšu vadītāju darbs pilna laika bakalaura studiju programmā. • Izveidots starptautiskas sadarbības tīkls, lai nodrošinātu iespējas izmantot studējošo un mācībspēku mobilitātes programmas, kā arī kopīgas sadarbības projektus un piesaistīt ārvalstu lektorus sociālā darba studijuursos.	valsts reģioniem. Attālums no dzīvesvietas līdz universitātei, kā arī Rīgas pilsētā, lai veiktu pārbraucienus uz atsevišķām RSU mācību struktūrvienībām, paaugstina studiju kopējās izmaksas nepilna laika studējošiem. • Nekonkurētspējīga, nemotivējoša samaksa pieaicinātajiem docētājiem no sociālā darba profesionālās vides ierobežo iespējas piesaistīt docētājus.
Iespējas • Attālinātas mācīšanās formas, racionāli izmantojot e-studiju iespējas, veicinātu gan laika ekonomiju, gan “nokļūšanas problēmas” risināšanu nepilna laika studējošajiem. • Mācību prakšu kvalitātes būtiskas pārmaiņas sakarā ar plānotajām apmaksātajām prakšu vietām Rīgas pašvaldībā, sākot ar 2019./2020. ak. gadu. (Līgums starp RSU un Rīgas domes Labklājības departamentu). • Augsti kvalificētu viesdocētāju pieaicināšana studiju programmās. • Erasmus iespēju izmantošana.	Draudi • Profesiju klasifikatorā spēkā esošais sociālā darbinieka profesijas apraksts ir fokusēts galvenokārt uz mikro sociālo darbu, kas ievērojami sašaurina sociālā darba izpratnes robežas. Savukārt, Profesijas standarta iztrūkums rada grūti pārvaramu nevienprātību starp nozares profesionāļiem profesijas attīstības jautājumos, tostarp prasībās pret sociālo darbinieku izglītošanu. • Sociālā darba praktiķu profesionālā pašvērtējuma pazemināšanās, profesionālā izdegšana un profesionāļu aizplūšana no profesijas pēdējo gadu laikā rada negatīvu sociālā darbinieka profesijas tālu un ietekmē jaunās paaudzes –vidusskolas beidzēju interesi par sociālā darbinieka profesiju. • Mācībspēku ar visaugstāko akadēmisko kvalifikāciju (doktora grādu) sociālā darba nozarē tūkums valstī kopumā ir drauds sociālā darba nozares autentiskai attīstībai. • Sociālie darbinieki kopš 2016. gada jūnija vairs nav iekļauti ārstniecības atbalsta personu reģistrā (MK 192). • Profesionālajām organizācijām sociālajā darbā ir vāja ietekme profesijas attīstības jautājumos.

4. 2017./2018. ak. gadā veiktās izmaiņas studiju programmā.

Studiju kursu līmenī

Ieviesti un precizēti vairāki studiju kursi, pilnveidojot to saturu.

- “Ievads sociālajā darbā un profesionālā ētika”
- “Sociālā darba filozofija un vēsture”
- “Sociālā darba teorijas un metodes”
- “Pirmā palīdzība un civilā aizsardzība”
- “Sociālā uzņēmējdarbība”
- “Sarunu vadīšanas un profesionālo attiecību veidošanas prasmes”
- “Integrētie pakalpojumi ilgstošajā aprūpē”
- “Sociālā darba vadība”

Docētāju līmenī

Darbu turpināja ārvalstu lektors D. Markovičs (Slovākija), docējot sociālā darba studijuursos.

Nemot vērā studējošo aptaujās izteiktos vērtējumus un vēlmes, atsevišķos studijuursos ir mainīti docētāji.

Lektore M. Lotko ir uzsākusi studijas doktorantūrā.

Pārskata periodā docētāji ir iesaistījušies kvalifikācijas pilnveides pasākumos:

- RSU Ziemas skola par studiju programmu dizainu un tematiskās mācības “Studiju rezultātu formulēšana un vērtēšana studiju programmu pilnveidei” (No 08.01.2018. līdz 09.01.2018.);
- akadēmiskais lasījums “Biogrāfiskā pieeja socioloģijā, tās izmantošana pētniecībā” un grāmatas atvēršana “Likteņa loterija: emocionāls un personīgs stāsts par dzīvi līdzās bērnam ar invaliditāti” (18.04.2018., RSU MITC);
- mācību seminārs “EBSCO datubāzes resursi un to izmantošana informācijas darbā”, Kultūras informācijas centrs (2018. gada 16. aprīlī);
- GDPR Rīgas Forums 2018. Datu drošība un aizsardzība (Nacionālā bibliotēka, Rīga, 24.04.2018.).

Mācību prakse

Mācību prakses pilnveidošanas nolūkā tika uzsākts darbs pie jaunas koncepcijas par studentu mācību praksi sadarbībā ar Rīgas domi.

Infrastrukturas uzlabojumi (bibliotēkas nodrošinājums, E-studiju izmantošana, telpas, aprīkojums)

Studiju programma ir nodrošināta ar bibliotēkas resursiem. ALEPH atskaites pēc 364 (sociālā labklājība) meklējot, dod rezultātu 1565 eksemplāri. 2017.–2018. gadā pasūtītas 86 grāmatas.

Pētniecības integrēšana studiju procesā (projekti, konferences, publikācijas)

- Labklājības un sociālā darba katedras docētāji sadarbībā ar RSU Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedru 2017. gadā uzsāka dalību projektā COST Action CA16206 Empowering the next generation of social enterprise scholars;
- NordPlus . NPAD-2017/10077 - Age is not an obstacle (“Vecums nav šķērslis”);
- Turpinājās darbs pie EKOSOC-LV Projekta Nr. 5.2. Sociālo un politisko transformāciju trajektorijas Latvijā pēckrīzes periodā.

Nozīmīgākās publikācijas

- Sagatavots un izdots labklājības un sociālā darba katedras rakstu krājums ***Sociālais darbs: izglītība, pētniecība, prakse. 2017.*** Sastādītāja L. Vilka. Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2017.
- Krājumā publicēti katedras docētāju pētījumi, kā arī pētījumi kuri ir veikti sadarbībā ar studējošiem.
- Sagatavots un izdots starptautisks izdevums –grāmata (Angļu val.) ***Social Work Case Analysis Global perspective*** (2018.) Sastādītāja M. Lotko. Recenzējis prof. Vasilios Ioakamidis, Essex university, UK
- **M. Pranka.** (2017) *Ieguvumi un zaudējumi: veiksmes un neveiksmes izpausmes dzīvesstāstos.* Nodaļa kolektīvajā monogrāfijā Piederēt un atšķirties. Romu, krievu un latviešu dzīvesstāsti Latvijā”. LU FSI, Rīga, 2017. g., Zin.red. V.Skultāne
- **L. Stasova¹ and L. Vilka²** (2018) *Comparison of satisfaction with happiness in families with children between the Czech – Latvian people* . SHS Web Conf. Volume 40, 2018, Article Nr. 03005

- **Lolita Vilka, Marika Lotko, Inese Strauta, Ilvija Razgale, Alise Kalniņa.** (2018.) *Jauniešu un sieviešu pēc bērna kopšanas atvaļinājuma nodarbinātības aspekti.* (Nodaļa EKOSOC-LV projekta kolektīvajā monogrāfijā Sociālās politikas transformāciju līkloči)
- **Taņa Lāce, Ilze Trapenciere, Lolita Vilka.** (21.06.2018) *Atbalsta politikas izaicinājumi un risinājumi ģimenes labklājības veicināšanā.* (Dalība Pasaules Latviešu zinātnieku kongresā. EKOSOC-LV projekta Nr. 5.2. rezultātu prezentācija)

Sadarbība ar darba devējiem notiek vairākos aspektos:

- ✓ studiju kursu apguves ietvaros;
- ✓ mācību prakses ietvaros;
- ✓ darba devēju pārstāvji piedalās studiju kvalitātes padomē;
- ✓ darba devēji piedalās valsts pārbaudījumu komisijās;
- ✓ Labklājības un sociālā darba katedra ir pārstāvēta Sociālā darba speciālistu koordinācijas padomē pie Labklājības ministrijas

Labklājības Sociālā darba katedra pārstāv RSU Starptautiskās sociālā darba skolu asociācijā (*EASSW*). Lektore M. Lotko ir ievēlēta un veic asociācijas izpildvaras locekles pienākumus.

5. Studiju programmas pilnveides priekšlikumi.

Plānota būtiska mācību prakšu koncepcijas maiņa sākot ar 2019./2020. akadēmisko gadu. Sakarā ar šīm pārmaiņām tiks mainīta līdzšinējā studiju programmas struktūra pilna laika studiju programmā. Mācību prakse ir paredzēta trīs mēnešu garumā 3. studiju gadā. Attiecīgi tiks izdarītas arī pārmaiņas teorētisko studiju kursu plānojumā.

Minētās izmaiņas ir ierosinātas no darba devēju puses, paredzot apmaksātas prakšu vietas Rīgas pašvaldībā sākot ar 2019./2020. ak. gadu (līgums starp RSU un Rīgas domes Labklājības departamentu).

Studiju programmas vadītājs: D. Staķe

Datums: 15.10. 2015.

SASKAŅOTS

Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes domē

2018. gada 17.oktobra sēdē

Protokols Nr. 7-2-3/2018/8

SASKAŅOTS

Rīgas Stradiņa universitātes Dekānu padomē

2018. gada 26. novembra sēdē

Protokols Nr. 15-1/33/2018